

Latweeschu Awises.

Ur augstas Geweschanas = Rummissiones sinuu un nowehleschanu.

Nr. 46. Zettortdeenâ 13tâ November 1824.

No Rihges.

Zsgahjuschâ 22trâ Oktober mehnescha deenâ palikke 12 gaddi, ka muhsu zeenigs Generalgubernatora Kungs, Martis Pauluzzi, to waldischanu par muhsu pilsatu un tahm klastbuhdamahm semmehin usnehinis. Wissi saldatu wirsneeki, kas schê stahw, kâ arri wissi teefas fungi un zitti fungi, kas itt ihpafchi us to no Kursemnes bij atnahkufchi, sweizinaja rihta agrumâ muhsu augstu Generalgubernatoru, tam gohdu un pateizibu nodohdami. Us maltiti Musses namunâ tik daudsi fanahze, ka ruhmes peetruhke; wakkarâ kumedijes namunâ itt ihpafchas spehles tappe turretas, kas us scho preezigu deenu bij isdohmatas. Bet tas leelafais preeks schinni gohda deenâ zeenigam Generalgubernatoram gan irr bijis, ka warreja jaunnu palihdsibas beedribu apstiprinaht, ko Rambaru waldischanas lohzeffi sawâ starpâ uszehlufchi. (No Rihges awisehm.)

No Widsemes.

Peektu Oktober iseihoht, festu nahkoht tanni widdû pee Pernigel basnizfunga muishas, nakts widdû, sawads negaisf bija, prohti pehrkons ar sneega putteksneem. Papreeksch debbes bij skaidras un laiks rahms. Peepeschi zehlahs breefinigs wehisch, debbes palikke tumfchas, sneegs snigge beest un us seemelu puffi pehrkons duhze. Kahdas tschetras reises sibbenus redseja un pehrkomu dsirdeja, tad tas laiks palikke zittads un krusfa un leetus lihje.

No Leepajas, 25tâ Oktober.

Muhsu labbibas tirgus schinni deenâ tâ irr: Par puhru rudsu tappe maksahs 66 $\frac{2}{3}$ kap. sudr.; par puhru kweeschu (puhru) 1 rubb.; par puhru meeschu 66 $\frac{2}{3}$ kap.; par puhru ausu 55 kap.;

par puhru firnu 81 kap.; par kannepu sehflu tik patt dauds; par puhru linnu sehflu 1 rubb. 80 kap.; par pohdu linnu labbakas surtes 1 rubb. 80 kap.; slistakas surtes 1 rubb. 30 kap.; par pohdu kannepu 1 rubb. 5 kap.; par pohdu sweesta 1 rubb. 66 kap. — Brandwihns tappe pahrdohs 15 stohpi par 1 rubb. sudr. (No Leepajas awisehm.)

Zelfsch us keegelu zepli, jeb kristigas tizzibas spehks.

(Peekta isteiffchana.)

Brahlis Leo bij klast, kad to apleezinaja. Tas par to palikke lohti noffummis un behdig, un Maometam dsirdoh, kas klast bij, pahrmette winsch sawam brahlam winna schaubigu prahtu itt ar bahrgeem wahrdeem. Winsch tam atgahdinaja to zeetu sohlishchanu, ko nelaika tehwan bij derufchi, kad tas tohs swehtija, tohs beidsamâ reise redsedams. „Woi tu scho „wissu jau effi aismirtis, tu nelaimes behrns!“ fazzija winsch eeksch swehtahm dusnahm, „woi „ne peeminni wairs, ko muhsu mihlais tehws, „tahds gohdawihrs! ko tas us mums runnaja, „kad muhs swehtija un tad tudaf aisinghje „mirt preeksch tehwa semini un tizzibu? Dar- „risim tapatt arri brahl! un labbak pazeetifim „grubtu sahpes nahwi, ne kâ sawai mihlai „swehtai tizzibai atsazziht. Lai mums nem „dsihwibu, lai kauj meesu; pahrdwehfeldi tee „tatschu ne neeku speh. Un kas tad nu irr „ihfas sahpes prett muhschigu preeku, kas deb- „befis muhs gaida. Wai, Isidor, kaunees „par sawu mastizzibu! — Mirsim labbak, „un lai grubtas mohkas gallu dabbujam, ne „kâ par Turkeem tohpam. Dohma us muhsu „wezzu Kerillu, kâ tas mirri, un kahdi winna „beidsami wahrdi bij!“ —

Maomets sohbus fakohde trihdams, un pawehleja to stuhrgalwigu prettineeku atkal aiswest us zeetumu; tahdam beskauna Gauram gan buhschoht itt ihpafchi isredsetas mohkas par peenahkamu maksu dabbuht. Un kà pawehleja, tà arri notikke. Bet Leo stingrahm kahjam un drohschi aisgahje weens pats sawà kluffà tumshà zeetumà. Tè tudat zellòs mettehsh un luhdse Deewu. Ur wisseem sinageem dselseeem pazehle winsch sawas rohkas us to, kas pahr munsh sinn un zilweka liktent walda, itt semnigi un no wiffas firds luhgdams, lai winnam jo prohjam pastahwigu drohschu un pazeetigu prahthu dohd, sawà tuwà mohkas un nahwes stundà. Bet arri par sawu firdswahju un bailigu brahli tas luhdse, ka Deews tam peedohtu winna gruhthu grehku. Tà apmeerinahts, bet zeeti palidams pee sawa labba firdspadohma, labbak dsihwibiu nodohht, ne kà kristigu tizzibu atstahht, un peekuffis tas apgullejahs us pliffu drehgnu semni un aismigge.

Zehschu Leo bij aiswests prohjam, Maomets tomehr wehl schmahze no dusmahm. Bet Isidor kritte winnam pee kahjam, un luhdse tik gauhschi un mihltigi par sawu mihlu brahli, fazzija arri: ka tad ween pats grihboht sawai sohlschanai panahht, un Islamu *) usneimt, ja brahlam peedohts, un peeluhdse tik semnigi, ka ir pascham neganti nifnam dusmas aprembeja. Tomehr Leo bij ar saweem spihweem wahrdeem apkaitinajis to leelu praweeschu; un rang, tas ne sudde un ne sudde no nifna turka galwas. „Man wajjaga atreebt un islihbsti-“ naht sawa praweescha aishnentu gohdu, un „talabbad beskauna nizzinatajam un sainota-“ jam wajjaga un arri buhs mirt.“ Tà dohmaja sawà apalloschà prahtà labs turku wihrs; „bet lai noteek kluffi,“ fazzija winsch peeferis. Winsch tapehsh luhgdamam Isidoram pasnehdse rohku, to peewildams, un sohlija scham winna brahlam peedoht. Un tudat ohtrà deenà tappe scham arri dselshi nonemti un winsch palaisht us brishwahn kahjam, bet ar tahdu sinu, ka tam buhs fargatees kahdu laiku un ne nahht preekseh sawa Kunga azzim.

*) Islam, tas irr: Turku tizziba.

Maomets nu bij zittadi nodohmajis sawà prahtà. Pee ta palikke, ka tahdam Gauram, kas bij eedrohschinajees to laimi sinahdeht, fo leelais praweets tam pasnehdse, ka tahdam bij mirt; kà tad zittadi? tam ja mirst! — Bet tiffal Isidoram ne buhs dabbuht sinnaht sawa brahla nahwi; tapehsh ka tam peedohscham nu bij sohlijis, un ka pats arri kas sinn wehl warretu atkayptees no labba zella, pohsta kristigu tizzibu pahrmihht ar fwehtu Islamu. Gribbedams to isdarriht, pastahwigs Leo kluà lohti fargahht, ka tas daudsh ne warreja tiktees ar sawu brahli, un tam nu wajjadseja strahdaht zittà dahrsà.

(Turplikam wairak.)

Sehrdeenitis lagsdigallai.

Pohga kluffà eewu krumi,
Lagsdigalla mihliga.
Weshma dsesse tumshu ruhmi;
Salda tawa dseefmina.

Alfarina karsta dsimme,
Salta waigà juhtu to;
Sirdi behdu = sahpes rinne:
Tawa bals man eelihgmo!

Zehws un mahte, mahsas, brahli,
Meerà semmes flehpi dush!
Ka no mannas firds tee tahli,
Elapjas juttu waidifinus.

Satta sahle noklahj winnu
Kaulinus; es sehrojohs!
Weentulis, ak, dsihwibiu
Aisraudaju firdchstds.

Dseedi mihka lagsdigalla!
Putnin, saldi padseed' man:
Woi tu manna kappa mallà
Pohgasi drihs arriosan? . . .

S . . . . .

R o h s i t e.

Utraddu rohst'
Es dahrsinà;
Par wiffahm pukkehnt
Dij' kaistaka.

Rà faldu smarschu
Urr' islaide;
Ne lahwahs aiskahrt,
Man eeduhre.

Zums libgawinahm
To stahstu es;
Zuhs tahdas paschas
Rà rohsties.

Ur flaištu gihmi
Muh's peefauzeet;
Lad effat bahrgas,
Muh's mohziieet.

Bet fo no rohfes
Wehl stahstischu?
Es gahju prohjam
To pamettu.

Pehz atkat flattohs
Us rohstii:
La faule bija
Noidhtusi.

La mahzibina?
To lehti proht,
Lapehz to labbal
Ne gribbu doht.

Zuhs warrat rahdht,
Ka sinnat to,
Ja katra tudal
Man nobutscho! —

S . . . . .

S m e e k l i .

T e e p r a h t i g e e .

(Weens ohtru wedsams.)

Anfs. Naw teef, brabliht, mehs neko ne
effam dsehruschi, itt neko?

Behrtuls. Rà tad! — mehs tikkai kahjas
ne warram zelt; bet galwa irr weegla.

(Abbi freen prett laternes stabbu.)

Nu! woi tew, lohps, nawa azzis? — Tu
schubpi!

Anfs. Laid winnu! tu jau redsi, ka winsch
ar mums gribb kildas zelt; — winsch irr pee-
dsehris.

Behrtuls. Kildas? — Lai nah! — Nahz
schury, tu blehdi!

Anfs. Gefim; prahrigs zilweks zellu greesch.

Behrtuls. Tas irr teef, brabliht. — Nu
woi naw' tà: mehs effam tee prahrigee?

Anfs. Rà tad! Bet lai mehs arri prahrigi
eimmam, ka mehs abbi us deggum ne krihtam.

Behrtuls. Neeki! „Stiprs zirteens ne
kriht us pirmo wihru.“

Anfs. Tas nawa pareisi fazzihst: tu grib-
bi fazzihst: „Pirms wihrs ne kriht us stipru
zirtenu.“

Behrtuls. Atkal ne pareisi! „Pirms
zirtens — tu gribbi fazzihst — ne kriht us stipru
wihru.“ Nu irr pareisi.

Anfs. Naw' pareisi. Man schkeet, wehl
nawa tà, kà wajaga buht: „Stiprs —

Behrtuls. Nau' pikis! mehs tatschu to
schodeen ne isdibbinasim.

Anfs. Mums wajaga to isdibbinah. Pa-
gaidi druzjin: „Stiprs wihrs ne kriht —“

(Abbi kriht pee semmes.)

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a s .

Pehz augsta Keisera pawehleschanas no 15ta
August schi gadda ta Kursemmes Gubernementa
waldischana irr pawehlejusti, ka buhs no 500 dweh-
selehm diwi rekrutstus nemt un ar imu Nowemberu
schi gadda sahkt schohs rekrutstus Zelgawâ nodohht.
Wisseem pagasteem buhs sawus rekrutstus no ima
Nowembera diweju mehneschu starpâ nodohht, kas to
ne darrihs, taps pehz likkumeem teescham strahpehts.

La Kursemmes Gubernementa waldischana zur
patenti 19ta September schi gadda Nr. 5390 pa-
wehlejusti, ka wisseem brahkerem itt assi us to buhs
raudsicht, ka pee linnu un kannepu pahrdohschanas
ne kahdas krahpschanas un waltibas ne noteck, ka
ne buhs wairat faischu tairst, ne kà wajaga, nedf
no sliktakas surtes, ne kà paschi linni jeb kannepi;
ka ne buhs sliktus linnus jeb kannepus ar labbeem
fajaukt kohpâ. Ja kahda nepareisiba eelseb linnu
un kannepu pahrdohschanas un pirkfchanas noteck,
tad tee brahkeri un brahkeru wirsneeki pehz likkumeem
bahrgi taps strahpeti.

Kad Likkumes aprinka teefa eelsh brikwestibas
mekleschanas ta Johann Friedrich Blomberg prett
to kunga muischu Jaun-Sahte, to terminu pehz

flubbinaschanas ta teefas spreeduma us 20tu No-
wember schi gadda nolikkusi, tad tas tam brihwes-
stibas mekletajam, kurra mahjollis naw sinnams,
scheitan zaur awisehm tohp sinnamu darrihts. Zul-
tumê, 17tâ Oktober 1824. I

Us teefas pawehleschanu,
Sikthehs George Paul.

Us pawehleschanu tahs Keiserifikas Majesteet,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfs u. t. j. pr.,
tohp no Ehdoles pagasta teefas wiffi parradu deweji
ta islikta fainneeka Swirring Zehlab, par kurra
mantu dehl trubhamu inventariumu un zittu parradu
zaur schihs deenas teefas spreedumu konkursis noliktê,
aizinati, lai pee saubefchanas sawas teefas lihds 13ta
Dezember f. g. pee schihs teefas ar sawahm prassichan-
nahm peeteizahs. Ehdolê, 11tâ Oktober 1824. I

Ehrmann Nahling, pagasta wezzakais.
(N. 44.) G. Monkewiz, pagasta teefas skrihweris.

Preeksch fahdahm neddelahm raddijahs pee Du-
nalkas Isdeggu fainneeka weens swesch firgê no
farkanu spalwu (Fuchs). La Dunalkes pagasta
teefa ne aistrubzinaja bes uskawefchanas to — skatt.
liffumu grahmata S. 100 — eeksch wairak basnijahm
sinnamu darriht; bet kad tomehr lihds schim laikam
tas, kam schis firgê pateesi peederr, wehl naw tei-
zees, tad tahds zaur scho flubbinaschanu wehl tohp

usfaukts, lai eeksch atrahm neddelahm pee schihs
pagasta teefas rastohs, zittabi pehz pagahjuscha
wirfu peerahdita laika schis firgê tai pagasta lahdei
par labbu uhtruppâ pahrdohts taps. Dunalkes
muishas pagasta teefa 24tâ Oktober 1824. 2

Rallei semneef Ehrnest, pagasta teefas wezzakais.
Friedrich Günther, pagasta teefas skrihweris.

Zittas flubbinaschanas.

Zahschu muishâ, Grohbines kirspelê, jau preeksch
feschahm neddelahm bruhna, peezpadesmits gaddu
wezza kehwe irr peeklihdufi. Tas tohp taggad no
muishas waldischanas awisêf sinnams darrihts, lai
tas, kam schi kehwe peederr, nahktu to panemt, kad
ismakfajis buhs, kas winnas dehl irr isdohts tappis.
Ja liffumê noliktâ laikâ nenahktê, taps schis lohps uh-
truppê pahrdohts. Zahschôs, ohtrâ Nowemberâ 1824.

6tâ August deenâ tumfch behrais wezê un pahr-
freetê firgê appaksch Dignaes = muishas atrasfê tap-
pê. Kam tas pateesi peederr, lai winnu tshetru
neddelu starpâ barribas makfu atlihdsinajis pretti
nem, zittabi pagasta lahdei par labbu taps pahr-
dohts. Dignaes muishâ, 18tâ Oktober 1824. I

Zttin labbi ismahzihts jauns putnu suns, kas us
jakti leeti derr, raibi pellekts un ar bruhnahm ausim,
pee Wezz = Saules muishas (Alt = Nahden) dahrsi-
neeka irr dabbujams pirkt. 2

Naudas, Labbibas un Prezzu firgus us plazzi. Rihgê tanni 10tâ Nowember 1824.

	Sudraba			Sudraba	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 Rubbuli 74 $\frac{1}{2}$ Kap. Papihru naudas geldeja	I	—	I Pohds fannepu . . . . . tappe makfahts ar	I	—
5 — Papihru naudas	I	34	I — linnu labbakas surtes — —	2	50
I jauns Dahlderis	—	—	I — — flittakas surtes — —	2	—
I Puhrs rudsu . . . . . tappe makfahts ar	—	75=80	I — tabaka	—	75
I — kweeschu	I	20	I — dselses	—	75
I — meeschu	—	65	I — sweefta	I	90
I — meeschu = putrainu — —	I	30	I muzza silku, preeschu muzzâ — —	7	—
I — ausu	—	55	I — — wihschnu muzzâ — —	7	25
I — kweeschu = miltu — —	I	60	I — farkanas fahls — —	6	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I	30	I — rupjas leddainas fahls — —	6	25
I — rupju rudsu = miltu — —	—	85	I — rupjas baltas fahls — —	5	—
I — firnu	I	20	I — smalkas fahls	4	50
I — linnu = sehklas	I	60	50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbuli un		
I — fannepu = sehklas	I	—	Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ		
I — kimmennu	2	50	makfâ.		